
Istungidokument

3.6.2015

B8-0536/2015

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 123 lõikele 2

olukorra kohta Ungaris
(2015/2700(RSP))

Birgit Sippel, Péter Niedermüller, Tanja Fajon, Jörg Leichtfried, Sylvie Guillaume, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Kashetu Kyenge, Marju Lauristin, Soraya Post, Josef Weidenholzer, Hugues Bayet, Vilija Blinkevičiūtė, Miltiadis Kyrkos, Emilian Pavel, Kati Piri, Christine Revault D’Allonnes Bonnefoy, Elly Schlein, Eider Gardiazabal Rubial, Eric Andrieu, Andi Cristea, Viorica Dăncilă, Victor Negrescu, Peter Simon, Tibor Szanyi, Pedro Silva Pereira, Georgi Pirinski, Jakob von Weizsäcker, Renata Briano, Eugen Freund, Miroslav Poche, Doru-Claudian Frunzulică, Sergio Gutiérrez Prieto, Jens Nilsson, Alessia Maria Mosca, José Blanco López, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Siôn Simon, Nicola Caputo, Csaba Molnár, Nicola Danti, Demetris Papadakis, Brando Benifei, Maria Grapini, Goffredo Maria Bettini, Gabriele Preuß, Anneliese Dodds, Carlos Zorrinho, Iris Hoffmann, Elena Gentile, Caterina Chinnici
fraktsiooni S&D nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon olukorra kohta Ungaris
(2015/2700(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu preambulit, eriti selle teist ja neljandat kuni seitsmendat taanet,
- võttes arvesse eelkõige Euroopa Liidu lepingu artiklit 2, artikli 3 lõike 3 teist taanet ning artikleid 6 ja 7, samuti Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid, mis käsitlevad põhiõiguste austamist, edendamist ja kaitset ELis,
- võttes arvesse 7. detsembri 2000. aasta Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, mis kuulutati välja 12. detsembril 2007 Strasbourgis ja jõustus koos Lissaboni lepinguga 2009. aasta detsembris,
- võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtupraktikat ning Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee, ministrite komitee, inimõiguste voliniku ja Veneetsia komisjoni konventsioone, soovitusi, resolutsioone ja raporteid,
- võttes arvesse oma 3. juuli 2013. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra ning sellekohaste standardite ja tavade kohta Ungaris (vastavalt Euroopa Parlamendi 16. veebruari 2012. aasta resolutsioonile)¹,
- võttes arvesse oma 27. veebruari 2014. aasta resolutsiooni põhiõiguste olukorra kohta Euroopa Liidus (2012)²,
- võttes arvesse komisjoni 19. märtsi 2014. aasta teatist „ELi uus õigusriigi tugevdamise raamistik” (COM(2014)0158),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimõiguste voliniku 16. detsembri 2014 aasta aruannet oma lähetuse kohta Ungarisse 1.–4. juulil 2014,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide 16. detsembri 2014. aasta järeldusi õigusriigi põhimõtte austamise tagamise kohta,
- võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis 22. jaanuaril 2015 toimunud kuulamist inimõiguste olukorra kohta Ungaris,
- võttes arvesse nõukogu ja komisjoni avaldusi Euroopa Parlamendi 11. veebruari 2015. aasta täiskogu arutelul ELi demokraatia, õigusriikluse ja põhiõiguste raamistiku üle,
- võttes arvesse esimeeste konverentsi 30. aprilli 2015. aasta otsuse alusel 7. mail 2015. aastal kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni korraldatud arvamuste

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0315.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0173.

- vahetust selle üle, millised tagajärjed oleksid liikmesriigi otsusel taastada surmanuhtlus, kaasa arvatud tagajärjed selle riigi õigustele ja seisundile Euroopa Liidu liikmena,
- võttes arvesse nõukogu ja komisjoni avaldusi, mis tehti Euroopa Parlamendi 19. mail 2015 toimunud täiskogu arutelul olukorra kohta Ungaris,
  - võttes arvesse Euroopa Komisjoni esimehe Frans Timmermansi seisukohavõtte Ungari olukorra kohta 19. mai 2015. aasta täiskogu arutelul, kus ta ütles, et surmanuhtluse taastamine oleks ELi põhiväärtuste vastane ja selle tagajärjel võidaks kohaldada ELi lepingu artiklit 7, kus nähakse ette võimalus võtta liikmesriigilt nõukogus hääleõigus,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, ja arvestades, et need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, mittediskrimineerimine, sallivus, õiglus, solidaarsus ning naiste ja meeste võrdõiguslikkus;
- B. arvestades, et liikmesriikide vastastikune usaldus ning kõigi ELi kodanike ja riigiasutuste usaldus kõigi teiste liikmesriikide õigussüsteemi vastu, eelkõige õigusriigi toimimise vallas, on eriti tähtis, et jätkuks liidu kujunemine vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks sisepiirideta alaks; arvestades, et õigusriik on eeldus, mis võimaldab alal hoida kõiki aluslepingutest ning rahvusvahelisest õigusest tulenevaid õigusi ja kohustusi;
- C. arvestades, et Euroopa Liidu põhiõiguste hartas keelatakse mis tahes diskrimineerimine soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse tõttu;
- D. arvestades, et kedagi ei tohiks surma mõista ega hukata;
- E. arvestades, et varjupaigaõigus on tagatud 28. juuli 1951. aasta Genfi konventsiooni ja selle 31. jaanuari 1967. aasta pagulasseisundi protokolli kohaselt ning kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga;
- F. arvestades, et Ungari hiljutised sündmused, eelkõige viimase 12 kuu jooksul, on oluliselt halvendanud olukorda meediavabaduse ja pluralismi, sallimatuse ja diskrimineerimisega võitlemise, sisserändajate, varjupaigataotlejate ja põgenike inimõiguste, kogunemis- ja ühinemisvabaduse, kodanikuühiskonna organisatsioonide sõltumatuse, vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste ning kohtusüsteemi sõltumatuse valdkonnas;
- G. arvestades, et Ungari valitsus kuulutas 24. aprillil 2015 välja üleriigilise sisserände teemalise konsultatsiooni, avaldades 12 küsimusest koosneva küsimustiku, mis saadetakse kõigile üle 18-aastastele Ungari kodanikele, ja arvestades, et enamik küsimusi on selgelt suunavat ja retoorilist laadi, luues erapooliku ja otsese seose rändenähtuste ning julgeolekuohtude vahel;

- H. arvestades, et Ungari peaminister Viktor Orbán tegi sarnaseid ettepanekuid juba 2002. aastal ja ütles 28. aprillil 2015 Pécsis peetud kõnes, et surmanuhtluse küsimus tuleks Ungaris taas päevakorda võtta, ning arvestades, et ta avaldas sama arvamust 1. mail 2015 riigiraadio intervjuus, lisades, et otsus surmanuhtluse taaskehtestamise kohta peaks kuuluma liikmesriikide ainupädevusse; arvestades, et surmanuhtluse teemal algatatud arutelu on ohtlik ja kahjulik;
- I. arvestades, et rändeteemalise „üleriigilise küsitluse” korraldamine terrorismi kontekstis on pahatahtlik ja väär ning õhutab eelarvamusi, kallutades nägema sisserändajates ohtu, selle asemel et näha neis võimalust;
- J. arvestades, et kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamustevahetusel toetas enamik fraktsioone seisukohta, et surmanuhtluse taastamine ning avalikul konsultatsioonil esitatavad küsimused on vastuvõetamatud;
- K. arvestades, et Euroopa Parlamendi 19. mai 2015. aasta Ungari olukorra teemalisel täiskogu arutelul teatas Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja, et nõukogu ei ole Ungari olukorda arutanud ja ei ole seepärast selle teema kohta ametlikku seisukohta vastu võtnud;
- L. arvestades, et Ungari praeguse olukorraga seotud jõupingutused ei peaks olema suunatud üksiku liikmesriigi või valitsuse esiletõstmisele, vaid sellele, et täita kõigi ELi institutsioonide ja eriti komisjoni kui lepingute järelevalvaja ühist kohustust tagada aluslepingute ja põhiõiguste harta kohaldamine ja järgimine kogu liidus ja igas liikmesriigis;
1. rõhutab, et surmanuhtlus on vastuolus inimväärikuse austamise, vabaduse, demokraatia, võrdsuse, õigusriigi põhimõtte ja inimõiguste austamise kui väärtustega, millele liit on rajatud, ning surmanuhtluse taaskehtestamine ühes liikmesriigis tähendaks seepärast aluslepingute ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta rikkumist; tuletab meelde, et ELi lepingu artiklis 2 osutatud väärtuste tõsine rikkumine liikmesriigi poolt tooks kaasa artikli 7 kohase menetluse;
  2. mõistab kindlalt hukka Ungari peaministri Viktor Orbáni korduvad avaldused, milles õhutatakse arutelu surmanuhtluse võimaliku taaskehtestamise üle Ungaris, suurendades niisuguse arusaama ametlikkust ja veenvust, mis on teravas vastuolus liidu alusväärtustega; peab kahetsusväärseks, et liikmesriigi valitsusjuht seab sellist arutelu algatades meelega kahtluse alla inimväärikuse ja inimõiguste austamise, lähtudes seejuures peamiselt siseriiklikest poliitilistest eesmärkidest;
  3. mõistab teravalt hukka Ungari valitsuse algatatud rändeteemalise avaliku konsultatsiooni, mis põhineb võõravaenulikel väärarusaamadel, varjupaika taotlevate rändajate võrdsustamisel julgeolekuohuga, varjupaigataotlejate häbimärgistamisel sotsiaaltoetusi soovivate rändajatena ning ELi varjupaiga- ja rändepoliitika tahtlikul väärtõlgendamisel; mõistab hukka valitsuse korraldatud ja rahastatud avaliku konsultatsiooni erapoolikuse ja selle väärkasutamise viharetoorika levitamiseks, mis ei sobi kokku liidu alusväärtustega; kutsub Ungari valitsust üles konsultatsiooniprotsessi viivitamata lõpetama;
  4. kahetseb, et nõukogu ei ole Ungari uusimatele sündmustele reageerinud, ning taunib

liikmesriikide vähest pühendumust kohustusele tagada õigusriigi põhimõtte austamine, nagu on sedastatud nõukogu 16. detsembri 2014. aasta järeldustes; palub Euroopa Liidu Nõukogul ja Euroopa Ülemkogul korraldada arutelu ja võtta oma järgmisel kohtumisel vastu järeldused olukorra kohta Ungaris;

5. nõuab tungivalt, et komisjon käivitaks ELi õigusriigi tugevdamise raamistiku esimese etapi ning seega algataks otsekohe demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste olukorra põhjaliku seireprotsessi Ungaris, et hinnata ELi lepingu artikli 2 kohaste liidu alusväärtuste võimalikke süstemaatilisi või tõsiseid rikkumisi; palub komisjonil esitada enne 2015. aasta septembrit sel teemal parlamendile ja nõukogule aruanne;
6. kutsub komisjoni üles esitama seadusandlikku ettepanekut ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste tulemustabeli kasutuselevõtmiseks, mis põhineks ühistel ja objektiivsetel näitajatel ning mille abil hinnataks igal aastal põhiõiguste olukorda ja ELi lepingu artikli 2 kohastest liidu põhiväärtustest kinnipidamist igas liikmesriigis, kusjuures ettepanek hõlmaks ka asjakohaseid järkjärgulisi siduvaid ja korrigeerivaid mehhanisme;
7. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, Ungari presidendile, valitsusele ja parlamendile, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametile, Euroopa Nõukogule ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile.